

MURDOCHOV SVETOVNI IMPERIJ

1. V angleški wikipediji preletite geslo **Rupert Murdoch in News Corporation**, drugo največjo medijsko korporacijo na svetu, ki jo ima v lasti. Tako si boste lažje predstavljali ogromnost njegovega medijskega imperija in strašanski vpliv, ki ga ima.
2. Preverite, ali ima vaš kabelski operater v ponudbi tudi njegove kanale. Zapišite njihova imena:

Primera novic o medijskem škandalu v zvezi tabloid *News of the World* v Veliki Britaniji.

Metode dela tabloida: prisluškovanje (Povzeto po *Delo*, 11. 7. 2011)

Najstnica Milly Dowler je na poti iz šole domov izginila leta 2002, njeno truplo so našli pol leta pozneje. Morilec že prestaja dosmrtno zaporno kazen ... zasebni preiskovalci in novinarji tabloida *News of the World* so vdrli v telefon Dowlerjeve in poslušali obupana sporočila staršev in prijateljev. Ko se je telefonski predal zapolnil, so jih nekaj celo izbrisali, da bi omogočili prejem novih. *Dejanje so njeni bližnji in policija napak razumeli kot dokaz, da je deklica še živa in uporablja telefon.*

Murdochov sin krivdo zvalil na podrejene (Povzeto po *Delo*, 11. 11. 2011)

Drugič letos je James Murdoch, izvršni predsednik družbe News International, ki je izdajala ukinjeni tabloid *News of The World*, sedel pred preiskovalno komisijo britanskega parlamenta, da bi opral svoje ime. Prejšnji teden je bila javnost seznanjena z novimi podrobnostmi in obtožbami o nezakonitem prisluškovanju, v katerega so bili vpleteni novinarji in vodstvo *News of The World*. Tabloid, ki je prenehal izhajati julija letos, je v zadnjih letih svojega delovanja naročil prikrito zasledovanje vsaj 5800 oseb, so ta teden potrdili preiskovalci. Število, ki po vsej verjetnosti ni končno, je bistveno večje od pričakovanj. Med sto znanimi osebnostmi, ki so bile tarča zasledovanja in vdorov v telefonska sporočila, so bili člani kraljeve družine, nekdanji politiki, njihovi znanci, športniki.

Nick Davies je novinar britanskega *Guardiana*, ki je prvi – z razkritjem nezakonitih vdorov v zasebnost – močno zamajal položaj in ugled Murdochovega svetovnega medijskega imperija. Z njim se je v *Delu* pogovarjala Anuška Delić, Ozadja, 24.10.2011.

<http://www.delo.si/zgodbe/ozadja/nick-davies-murdoch-sodi-med-najbolj-destruktivna-cloveska-bitja-po-letu-1945.html> (8. nov. 2011, 20:35)

Nick Davies pojasnjuje, kako Murdoch deluje: »... Ker pa se najbolj dejavno vmeša prav v času volitev, bo po mojem s pomočjo svojih medijskih družb Obama poskusil vreči iz Bele hiše, da bi tja spraval svojega kandidata.

Murdoch, kjerkoli že posluje, namreč praviloma oblikuje trikotno strukturo, ki vključuje kakovosten časnik (*The Wall Street Journal* v Washingtonu, *The Times* v Londonu, *The Australian* v Canberri oziroma Sydneyju), populistični časnik (*The New York Post* v New Yorku, *The Sun* v Londonu, *The Herald Sun* v Melbournu) in še televizijski kanal (*Fox* v ZDA, *Sky* v VB, *Foxtel* v Avstraliji). **Tak trikotnik je silno močan, saj je prek njega mogoče doseči vse mnenjske plasti in množice.**

Je Murdoch dovolj vpliven, da na koncu ne bo prevzel nikakršne odgovornosti?

Da. Ko je moral pričati pred parlamentarno preiskovalno komisijo v Londonu, je v bistvu govoril prav o tem: Sem tako visoko na gori, da ne vidim, kaj se dogaja pri tleh. Vodim vse te družbe v številnih državah in res ne vem, kaj se dogaja v majhnem časopisu v Londonu. In to verjetno drži. A vendarle nosi pravno odgovornost, ker je šef, in moralno odgovornost, ker ustvarja kulturo neusmiljenosti, toda kakršne so zadeve zdaj, ne vidim nobene možnosti, da bo obtožen za kaznivo dejanje. Najhuje, kar se je zgodilo z njegovega zornega kota, je to, da so njegove sanje o nasledstvu, v katerih bodo njegovi otroci podedovali News Corp., najbrž uničene. Najstarejši sin Lachlan je že povedal, da podjetja noče, James bo v naslednjih mesecih zelo verjetno izgubil službo, saj ga imajo delničarji dovolj, povrhu bodo londonske komisije, zlasti medijska, objavile poročilo, iz katerega bo po pričakovanjih izhajalo, da je poskušal zavesti parlamentarce, kar je uničujoče.

Rekli ste tudi, da bi bil naš planet boljši, če Murdoch ne bi nikoli obstajal. Mar ni to nekoliko groba izjava?

Mislím, da je naredil ogromno škode. **Resnično je škodoval kakovostnemu novinarstvu, poročanju o resnici. Zlasti prek svojih popularnih časnikov je bralce naredil bolj nevedne, neumne, seksistične, rasistične, in to škodi vsemu, kar se dogaja v okolici.** Poleg tega je po svetu spodbujal neokonservativno politiko, ki je imela po mojem travmatične učinke na družbeno skupnost: bogati so postali bogatejši, revni revnejši, moralne vrednote so nadomestile komercialne. Posledica te politike je, da je življenje danes vredno manj. Če se vprašate, kdo je od leta 1945 naredil največ škode človeški vrsti, najprej pomislite na velike diktatorje, ljudi kot Pol Pot, ki so masakrirali svoje prebivalstvo. Ti so delovali v okviru nacionalnih meja, v svetovnem merilu pa je pri vrhu Stalin, saj učinki njegove politike niso bili uničujoči samo za Sovjetsko zvezo. Henry Kissinger denimo začenja vojne po vsem svetu in laže o njih, prav tako nekateri ameriški predsedniki. Murdocha bi morali uvrstiti med deset ali celo pet najbolj destruktivnih človeških bitij na svetu po letu 1945.

Murdoch je hkrati proizvedel veliko majhnih murdochov, katerih medijske družbe so prevzele njegova načela lastniškega razraščanja in metode novinarskega dela.

Drži. Med predavanjem sem govoril o primeru britanskega Suna, ki je bil, ko ga je kupil Murdoch, majhen in ne prav uspešen časnik. Preselil ga je na trg manj kakovostnih medijev in začel objavljati fotografije golih žensk ter veliko brezveznih zgodb, ki so bile zabavne za branje, četudi niso bile resnične. Naklada je narasla, prav tako Murdochovi dobički, zato so ta model začeli kopirati drugi časniki. In tako so se tudi priljubljeni časniki, ki so sicer delali bolje, preselili na manj kakovostni medijski trg. Škodil torej ni samo svojim medijem, ampak medijski industriji kot taki.

Naštejte nekaj slovenskih rumenih medijev (časopisov, revij, kanalov, radijskih postaj) v slovenščini.

Ena od nalog filozofije je kritično raziskovanje naših življenjskih drž, navad, prepričanj in stališč, ki se oblikujejo v procesu primarne in sekundarne socializacije. Zelo vpliven dejavnik sekundarne socializacije so množični mediji, zlasti najbolj popularni.

ZAKAJ POSAMEZNIK, KI NI FILOZOF ALI LJUBITELJ FILOZOFIJE, DANES NUJNO POTREBUJE KRITIČNO MIŠLJENJE? MOŽEN ODGOVOR POIŠČIMO S PROUČITVIJO STRATEGIJ ZA MANIPULACIJO JAVNOSTI SKOZI MNOŽIČNE MEDIJE (PO NOAMU CHOMSKEMU). OB VSAKODNEVNEM SLEDENJU MEDIJEM - NAVSEZADNJE SMO PRED VOLITVAMI, PRAV MNOŽIČNI MEDIJI BODO ODLOČILNO DOLOČILI IZID - POIŠČITE PRIMERE IZ NJIHOVE VSAKDANJE PRAKSE:

1) PREUSMERJANJE POZORNOSTI

Pozornosti javnosti preusmerjaj od pomembnih problemov k nepomembnim s pomočjo poplave nepomembnih informacij. Javnost je treba ohranjati zaposleno, zaposleno, zaposleno, da ljudje ne bi razmišljali, da se ne bi zanimali za bistveno, da ne bi razumeli sveta.

2) USTVARJANJE PROBLEMA

Ta metoda se imenuje tudi »problem-odziv-rešitev«. Ustvariti je treba problem, da bi se del javnosti nanj odzval. Na primer: sprožiti in predvajati nasilje z namenom, da bi javnost lažje sprejela omejitev svobode, ekonomsko krizo ali da bi se upravičilo rušenje socialne države.

3) POSTOPNOST SPREMEMB

Da bi javnost sprejela nek nesprejemljiv ukrep, ga je treba uveljavljati postopoma, po kapljicah, mesece in leta dolgo. Spremembe, ki bi lahko povzročile upor, če bi bile vpeljane v kratkem času, bodo sprejete s pomočjo politike majhnih korakov. Svet se tako sčasoma spremeni, ne da bi se javnost prav zavedala sprememb.

4) ODLAGANJE

Še en način za pripravljanje javnosti na nepriljubljene spremembe je, da se jih napove dolgo naprej. Ljudje naj ne začutijo takoj teže sprememb, naj se zgolj začnejo privajati na idejo o njih. Poleg tega pa skupni up v boljšo prihodnost olajša njihovo sprejemanje.

5) UPORABA OTROŠKEGA JEZIKA

Ko se odrasle naslavlja tako, kot da bi se govorilo z otroki, lahko dosežemo dva koristna učinka: občinstvo potlači svojo kritično zavest in sporočilo dobi večjo moč vpliva na ljudi. Ta sugestivni mehanizem v veliki meri uporablja tudi oglaševanje.

6) ZBUJANJE ČUSTEV

Zloraba čustev je klasična tehnika, ki pomaga pri sprožanju kratkega stika v razumni presoji. Kritično zavest nadomestijo čustveni impulzi (jeza, strah, itd.) Uporaba čustvenega registra omogoča dostop do nezavednega, kamor je potem mogoče vpeljevati ideje, želje, skrbi, bojazni ali prisile, ali pa vzpodbujati določena dejanja.

7) NEVEDNOST

Revnejšim slojem je treba preprečiti dostop do razumevanja mehanizmov za manipulacijo nad njihovo lastno privolitvijo. Kakovost izobraževanja nižjih družbenih slojev naj bo čim bolj povprečna in slaba, da prepad med znanjem nižjih in višjih slojev ostane nepremostljiv.

8) POVELIČEVANJE NEUMNOSTI

Javnost je treba spodbujati, naj čim bolj sprejema povprečnost. Ljudi je treba prepričati, da je modno biti neumen, vulgaren in neveden. Istočasno je treba zbuhati odpor do kulture in znanosti.

9) USTVARJANJE OBČUTKA KRIVDE

Posameznika je treba prepričati, da je zgolj in samo on kriv za lastno nesrečo zaradi pomanjkljivega znanja, svojih omejenih sposobnosti ali lastnega nezadostnega truda. Posameznik se bo tako podcenjeval, sebe bo imel za krivega in se odrekel boju proti pravim vzrokom njegovega stanja, namesto da bi se uprl ekonomskemu sistemu.

10) ZLORABA ZNANSTVENIH SPOZNANJ

Hiter razvoj znanosti je v zadnjih petdesetih letih ustvarja vse večji prepad med znanjem javnosti in tistim, ki ga posedujejo ter uporabljajo vladajoče elite. »Sistem« je zahvaljujoč biologiji, nevrobiologiji in praktični psihologiji deležen naprednega znanja o fizični in psihični naravi človeka.